

I

(Aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 1364/2006/EÜ,

6. september 2006,

üleeuroopaliste energiavõrkude suuniste kehtestamise ning otsuse 96/391/EÜ ja otsuse nr 1229/2003/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 156,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta otsuse nr 1229/2003/EÜ (üleeuroopaliste energiavõrkude suuniste kohta)⁽³⁾ vastuvõtmist on ilmnenud vajadus lõimida uued liikmesriigid, läbirääkijariigid ja kandidaatriigid täielikult nende suunistega ja vajaduse korral täiendavalt kohandada neid suuniseid Euroopa Liidu uue lähendamispoliitikaga.
- (2) Uued prioriteedid tulenevad avatuma ja konkurentsivõimelisema energia siseturu loomisest seetõttu, et on kohaldatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiivi 2003/54/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju,⁽⁴⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiivi 2003/55/EÜ maagaasi siseturu ühiseeskirjade kohta⁽⁵⁾. Need prioriteedid järgivad Euroopa Ülemkogu 23. ja 24. märtsil 2001. aasta Stockholmi kohtumise järeldusi energiaturu toimimiseks vajaliku infrastruktuuri arendamise kohta. Erilisi pingutusi tuleks teha taastuvate energiaallikate suurema kasutamise eesmärgi saavutamiseks,

millega toetatakse säästva arengu poliitika edendamist. Ent see eesmärk tuleks saavutada turu normaalsele tasakaalule ebaproportsionaalseid häireid põhjustamata. Samuti tuleks täielikult võtta arvesse ühenduse transpordipoliitika eesmärke ja eelkõige maanteeliikluse vähendamise võimalust gaasijuhtmete kasutamise kaudu.

- (3) Käesolev otsus toob lähemale liikmesriikide elektrivõrkude vastastikuse sidumise eesmärgi saavutamise, mis lepitati kokku Euroopa Ülemkogu 15. ja 16. märtsi 2002. aasta Barcelona kohtumisel, ning parandab seega võrkude töökindlust ja usaldusväärsust ning tagab varustuskindluse ja siseturu nõuetekohase toimimise.
- (4) Energiainfrastruktuuri ehitamine ja hooldamine peaks üldiselt alluma turupõhimõtetele. See on samuti kooskõlas energia siseturu väljakujundamise ja konkurentsidiiguse ühiseeskirjadega, mille eesmärgiks on avatuma ja konkurentsile rajatud energia siseturu loomine. Ühenduse rahaline abi ehitamisele ja hooldusele peaks seetõttu jääma äärmiselt erandlikuks ning nimetatud erandid peaksid olema nõuetekohaselt põhjendatud.
- (5) Energiainfrastruktuuri tuleks ehitada ja hooldada nii, et energia siseturg toimiks tõhusalt, järgides seejuures olemasolevat mõjutatud isikutega konsulteerimise korda, ega kaldutaks kõrvale strateegilise ja vajaduse korral universaalteenuse osutamise kriteeriumidest ja avaliku teenuse osutamise kohustustest.
- (6) Arvestades maagaasivõrkude ja olefiinivõrkude potentsiaalset sünergiat, tuleks tähelepanu pöörata olefiinivõrkude arendamisele ja integreerimisele, et rahuldada tööstuse olefiingaasi tarbimise vajadusi ühenduses.

⁽¹⁾ ELT C 241, 28.9.2004, lk 17.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 7. juuni 2005. aasta arvamus (ELT C 124 E, 25.5.2006, lk 68). Nõukogu 1. detsembri 2005. aasta ühine seisukoht (ELT C 80 E, 4.4.2006, lk 1). Euroopa Parlamendi 4. aprilli 2006. aasta seisukoht (ELTs seni avaldamata) ja nõukogu 24. juuli 2006. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT L 176, 15.7.2003, lk 11.

⁽⁴⁾ ELT L 176, 15.7.2003, lk 37. Direktiivi on muudetud nõukogu direktiiviga 2004/85/EÜ (ELT L 236, 7.7.2004, lk 10).

⁽⁵⁾ ELT L 176, 15.7.2003, lk 57.

- (7) Üleeuroopaliste energiavõrkude prioriteetid tulenevad samuti üleeuroopaliste energiavõrkude kasvavast tähtsusest seoses ühenduse energiavarustuse tagamise ja mitmekesistamise, uute liikmesriikide, läbirääkijariikide ning kandidaatriikide energiavõrkude liitmise ning elektrivõrkude kooskõlastatud toimimise tagamisega ühenduses ja naaberriikides pärast asjaomaste liikmesriikidega konsulteerimist. Ühenduse naaberriikidel on ühenduse energiapoliitikas tõepoolest oluline koht. Nad täidavad suure osa ühenduse maagaasinõudlusest, on võtmepartnerid primaarenergia transiidis ühendusse ning muutuvad järjest olulisemateks osalejateks ühenduse gaasi ja elektri siseturul.
- (8) Üleeuroopaliste energiavõrkudega seotud projektide hulgast tuleb esile tuua esmatähtsaid projekte, mis on väga tähtsad energia siseturu toimimiseks või energiavarustuse kindluseks. Lisaks tuleks esmatähtsate projektide kohta koostada Euroopa huvi deklaratsioon ning vajaduse korral tõhustada nende koordineerimist.
- (9) Käesoleva otsuse raames vajaliku teabe kogumiseks peaksid komisjon ja liikmesriigid kasutama nii palju kui võimalik juba kättesaadavat teavet üleeuroopalist huvi pakkuvateks tunnustatud projektide kohta, et vältida jõupingutuste kattumist. Näiteks võib nimetatud teave olla juba kättesaadav nõukogu 18. septembri 1995. aasta määruse (EÜ) nr 2236/95 (millega kehtestatakse ühenduse rahalise abi andmise üldeeskirjad üleeuroopaliste võrkude valdkonnas) (¹) ning teiste ühenduse õigusaktide raames, millega võidakse ette näha üleeuroopaliste võrkude projektide kaasrahastamine, ning otsuste raames, millega kiidetakse heaks nimetatud õigusaktidega hõlmatud üksikud projektid, või direktiivide 2003/54/EÜ ja 2003/55/EÜ raames.
- (10) Üleeuroopaliste energiavõrkudega seotud ühist huvi pakkuvate projektide väljaselgitamise kord peaks kindlustama määruse (EÜ) nr 2236/95 tõrgeteta kohaldamine. Selle korraga seoses tuleks teha vahet kahel tasandil: esimesel tasandil määratakse kindlaks väiksem hulk vastavate projektide väljaselgitamise kriteeriume ning teisel tasandil kirjeldatakse projekte üksikasjalikult, mida nimetatakse spetsifikatsioonideks.
- (11) Määruse (EÜ) nr 2236/95 alusel tuleks sobivalt eelistada nende projektide rahastamist, mis on tunnustatud üleeuroopalist huvi pakkuvateks. Kui liikmesriigid esitavad projekte teistele ühenduse rahastamisvahenditele, peaksid nad pöörama erilist tähelepanu üleeuroopalist huvi pakkuvateks tunnustatud projektidele.
- (12) Enamiku üleeuroopalist huvi pakkuvateks tunnustatud projektide osas võib pidada oluliseks viivituseks toimuvat või võimalikku edaspidist viivitust üks kuni kaks aastat.
- (13) Kuna projektide spetsifikatsioonid võivad muutuda, on need soovituslikud. Komisjonil peaks seega olema õigus neid jätkuvalt ajakohastada. Kuna projektidel võivad olla märkimisväärsed poliitilised, majanduslikud ja keskkonnaga seotud tagajärjed, on võimalikku ühenduse toetust vääriivate projektide kindlaksmääramisel tähtis leida sobiv tasakaal õigusliku järelevalve ja paindlikkuse vahel.
- (14) Kui üleeuroopalist huvi pakkuvateks tunnustatud projektide, selliste projektide osade või selliste projektide rühmade rakendamisel esineb raskusi, võiks Euroopa koordinaator tegutseda abistajana, soodustades kõikide asjaomaste poolte vahelist koostööd ning tagades, et järelevalve ühenduse teavitamiseks edusammudest oleks piisav. Euroopa koordinaatori teenused tuleks asjaomaste liikmesriikide palvel teha kättesaadavaks ka teistele projektidele.
- (15) Liikmesriike peaks kutsuma üles koordineerima teatavate, eelkõige riikidevaheliste projektide või riikidevaheliste projektide osade rakendamist.
- (16) Tuleb luua soodsamad tingimused üleeuroopaliste energiavõrkude arendamisele ja rajamisele, seda peamiselt stiimulite pakkumisega tehniliseks koostööks võrkude eest vastutavate üksuste vahel, lihtsustades võrguprojektide kinnitamiseks kohaldatavaid menetlusi liikmesriikides, et vähendada viivitusi, ning kasutades ühenduse vastavaid fonde, vahendeid ja rahastamisprogramme võrguprojektide jaoks. Ühendus peaks toetama liikmesriikides sellel eesmärgil võetud meetmeid.
- (17) Kuna üleeuroopalistele energiavõrkudele eraldatud eelarve on eelkõige mõeldud teostatavusuuringute rahastamiseks, on ühenduse struktuurifondid, rahastamisprogrammid ja -vahendid need, millest on vajaduse korral võimalik rahastada selliseid, eelkõige piirkondadevahelisi, vastastikku seotud võrke.
- (18) Ühist huvi pakkuvate projektide, nende spetsifikatsioonide ja esmatähtsate projektide, eriti üleeuroopalist huvi pakkuvate projektide kindlaksmääramine ei tohiks mõjutada projektide ega kavade või programmide keskonnamõju hindamise tulemusi.

(¹) EÜT L 228, 23.9.1995, lk 1. Määrust on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1159/2005 (ELT L 191, 22.7.2005, lk 16).

- (19) Käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused⁽¹⁾.
- (20) Komisjon peaks regulaarselt koostama aruande käesoleva otsuse rakendamise kohta.
- (21) Teave, mida käesoleva otsuse sätete alusel vahetatakse või komisjonile esitatakse, on tõenäoliselt suures osas äriühingute valduses. Seetõttu peavad liikmesriigid nimetatud teabe saamiseks võib-olla tegema koostööd kõnealuste äriühingutega.
- (22) Kuna käesolev otsus hõlmab sama objekti ja reguleerimisala, mis nõukogu 28. märtsi 1996. aasta otsus 96/391/EÜ, millega nähakse ette meetmed soodsamate tingimuste loomiseks üleeuroopaliste energiaspektori võrkude arendamisel,⁽²⁾ ja otsus nr 1229/2003/EÜ, tuleks mõlemad nimetatud otsused kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE.

Artikkel 1

Objekt

Käesoleva otsusega määratakse kindlaks ühenduse meetmete olemus ja ulatus üleeuroopaliste energiavõrkudega seotud suuniste kehtestamisel. Selles sätestatakse suunised, mis hõlmavad üleeuroopaliste energiavõrkudega seotud ühenduse tegevuse eesmärke, prioriteete ja üldsuundi. Nende suunistega määratakse kindlaks ühist huvi pakkuvad ja esmatähtsad projektid üleeuroopaliste elektri- ja gaasivõrkude osas, kaasa arvatud üleeuroopalist huvi pakkuvad projektid.

Artikkel 2

Reguleerimisala

Käesolevat otsust kohaldatakse:

1) elektrivõrkude puhul:

- a) kõikide kõrgepingeliinide (v.a jaotusvõrkude liinid) ning veealuste ühenduste suhtes tingimusel, et asjakohast infrastruktuuri kasutatakse piirkondade- või riikidevaheliseks ülekandeks või ühendamiseks;
- b) kõikide asjakohase süsteemi nõuetekohaseks tööks vajalike seadmete ja rajatiste, sealhulgas turva-, seire- ja juhtimissüsteemide suhtes;

2) gaasivõrkude puhul (kus transporditakse maagaasi või olefiingase):

⁽¹⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

⁽²⁾ EÜT L 161, 29.6.1996, lk 154.

- a) kõrgsurve-gaasijuhtmete suhtes (v.a jaotusvõrkude juhtmed), mis võimaldavad varustada ühenduse piirkondi sise- või välisallikatest;
- b) eespool nimetatud kõrgsurve-gaasijuhtmetega ühendatud maa-aluste gaasihoidlate suhtes;
- c) veeldatud maagaasi vastuvõtu, ladustamise ja taasgaasitamise rajatiste suhtes, samuti veeldatud maagaasi tanke-rite suhtes, pidades silmas tarnitavaid koguseid;
- d) kõikide asjakohase süsteemi nõuetekohaseks tööks vajalike seadmete ja rajatiste, sealhulgas turva-, seire- ja juhtimissüsteemide suhtes.

Artikkel 3

Eesmärgid

Ühendus edendab kehtivate ühenduse õigusaktide kohaselt üleeuroopaliste energiavõrkude vastastikust sidumist, koostalitlusvõimet ja arengut ning juurdepääsu nendele võrkudele, et:

- a) edendada siseturu tõhusat toimimist ja arendamist üldiselt ning eelkõige energia siseturu tõhusat toimimist, soodustades samas energia ratsionaalset tootmist, jaotamist ja kasutamist ning taastuvate energiaallikate arendamist ja ühendamist, et alandada energia hinda tarbijatele ning aidata kaasa energiaallikate mitmekesistamisele;
- b) soodustada ühenduse ebasoodsamate piirkondade ja saarte arengut ja vähendada nende isoleeritust, aidates nii tugevdada sotsiaalset ja majanduslikku ühtekuuluvust;
- c) parandada energiavarustuse kindlust, näiteks tugevdades energiasektoris suhteid kolmandate riikidega kõikide asjaomaste osapoolte vastastikuse huvi alusel, eelkõige energiaharta lepingu ning ühenduse sõlmitud koostöölepingute raames;
- d) soodustada säästvat arengut ja toetada keskkonnakaitset, muu hulgas kasutades taastuvenergiat ning vähendades energia transpordi ja ülekandega seotud keskkonnoahte.

Artikkel 4

Tegevusprioriteedid

Ühenduse tegevusprioriteedid seoses üleeuroopaliste energiavõrkudega peavad olema kooskõlas säästva arenguga ning on järgmised:

1. nii elektri- kui ka gaasivõrkude alal:

- a) energiavõrkude kohandamine ja arendamine, et toetada energia siseturu toimimist ja eelkõige lahendada eriti riikidevaheliste kitsaskohtade, ülekoormuse ja puuduvate ühenduste probleem, võttes arvesse elektri ja gaasi siseturu toimimisest ning Euroopa Liidu laienemisest tulenevaid vajadusi;

- b) energiavõrkude rajamine saartel, isoleeritud, äärepoolsetes ja äärepoolseimates piirkondades, toetades seejuures energiaallikate mitmekesistamist ja taastuvate energiaallikate kasutamist, vajaduse korral koos nende võrkude ühendamisega;
2. elektrivõrkude alal:
- a) võrkude kohandamine ja arendamine taastuenergia tootmise võrku integreerimise või sellega ühendamise hõlbustamiseks;
- b) ühenduses asuvate elektrivõrkude koostalitlusvõime tagamine läbirääkija- ja kandidaatriikide ning muude Euroopa ning Vahemere ja Musta mere piirkonna riikide elektrivõrkudega;
3. gaasivõrkude alal:
- a) maagaasivõrkude arendamine, et rahuldada ühenduse maagaasi tarbimise vajadusi ja kontrollida tema maagaasi varustussüsteeme;
- b) ühenduse maagaasivõrkude koostalitlusvõime tagamine läbirääkija- ja kandidaatriikide ning teiste Euroopa ja Vahemere, Musta mere ja Kaspia mere, samuti Lähis-Ida ja Pärsia lahe piirkonna riikide maagaasivõrkudega ning maagaasi varustusallikate ja edastusteede mitmekesistamine.

Artikkel 5

Tegevussuunad

Ühenduse üldised tegevussuunad üleeuroopaliste energiavõrkude alal on järgmised:

- a) ühist huvi pakkuvate ja esmatähtsate, sealhulgas üleeuroopalist huvi pakkuvate projektide kindlaksmääramine;
- b) kõnealuste võrkude arenguks soodsamate tingimuste loomine.

Artikkel 6

Ühist huvi pakkuvad projektid

1. Ühist huvi pakkuvate projektide kindlaksmääramise, muudatuste, spetsifikatsioonide või ajakohastamistootluste üle otsustamisel kohaldatakse järgmisi üldkriteeriume:

- a) projekt kuulub artikli 2 reguleerimisalasse;
- b) projekt vastab vastavalt artiklis 3 või artiklis 4 sätestatud eesmärkidele ja tegevusprioriteetidele;
- c) projekt on potentsiaalselt majanduslikult elujõuline.

Majandusliku elujõulisuse hindamine põhineb kulude-tulude analüüsil, mille puhul arvestatakse kõiki kulusid ja tulusid, kaasa arvatud keskmise tähtajaga ja/või pikaajalisi kulusid ja tulusid, mis on seotud keskkonnanäppide, varustuskindluse ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse parandamisega. Ühist huvi pakkuvate projektide puhul, mis on seotud mõne

liikmesriigi territooriumiga, on nõutav kõnealuse liikmesriigi heakskiit.

2. Lisakriteeriumid ühist huvi pakkuvate projektide kindlaksmääramiseks on esitatud II lisas. Iga muudatus ühist huvi pakkuva projekti II lisas esitatud lisakriteeriumides otsustatakse asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras.

3. Üksnes III lisas loetletud projektid, mis vastavad lõikes 1 nimetatud ja II lisas sätestatud kriteeriumidele, võivad saada määruse (EÜ) nr 2236/95 alusel antavat ühenduse rahalist abi.

4. Projektide soovituslikud spetsifikatsioonid, mis sisaldavad projektide üksikasjalikke kirjeldusi ja vajaduse korral nende geograafilisi kirjeldusi, on esitatud III lisas. Kõnealuseid spetsifikatsioone ajakohastatakse artikli 14 lõikes 2 osutatud korras. Ajakohastamine on üksnes tehnilist laadi ja peab piirduma projekti tehniliste muudatuste või kindlaksmääratud marsruudi mõne lõigu muudatuste või projekti asukoha kohandamisega vahesel määral.

5. Liikmesriigid võtavad kõik meetmed, mida nad peavad vajalikuks ühist huvi pakkuvate projektide soodustamiseks ja kiirendamiseks ning viivituste minimeerimiseks, järgides seejuures ühenduse õigusakte ning rahvusvahelisi keskkonnanõuete, eriti üleeuroopalist huvi pakkuvateks tunnistatud projektide osas. Eelkõige viiakse kiiresti läbi vajalikud loamenetlused.

6. Kui osa ühist huvi pakkuvast projektist paikneb kolmandate riikide territooriumil, võib komisjon liikmesriikide nõusolekul ja kui see on ühenduse ja nimetatud kolmandate riikide vaheliste kokkulepete rakendamise raames võimalik ning vastavalt energiaharta lepingu ja muude mitmepoolsete kokkulepete sätetele, mis käsitlevad kolmandaid riike, kes on selle lepingu osapooled, teha ettepanekuid, et ka asjaomane kolmas riik tunnistaks projekti vastastikust huvi pakkuvaks, et soodustada selle elluviimist.

Artikkel 7

Esmatähtsad projektid

1. Ühist huvi pakkuvad projektid, millele on osutatud artikli 6 lõikes 3 ja mis on nimetatud I lisa esmatähtsate projektide telgedel, on määruse (EÜ) nr 2236/95 alusel antava ühenduse rahalise abi saamisel esmatähtsad. I lisas tehtavad muudatused otsustatakse asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaselt.

2. Seoses riikidevaheliste investeerimisprojektidega astuvad liikmesriigid samme, mis on vajalikud tagamaks, et siseriiklike loamenetluste korral peavad pädevad siseriiklikud ametiasutused üheks hindamiskriteeriumiks seda, et sellised projektid suurendavad kahe või enama liikmesriigi võrkude vastastikuse ühendamise võimsust ja seega tugevdavad üleeuroopalist varustuskindlust.

3. Asjaomased liikmesriigid ja komisjon püüavad kumbki oma pädevuse piires koos vastutavate ettevõtjatega edendada esmatähtsate projektide, eriti piiriüleste projektide elluviimist.

4. Esmatähtsad projektid on kooskõlas säästva arenguga ja vastavad järgmistele kriteeriumidele:

- a) neil on oluline mõju siseturu konkurentsil põhinevale toimimisele; ja/või
- b) need tugevdavad ühenduse varustuskindlust; ja/või
- c) need toovad kaasa taastuenergiate suurema kasutamise.

Artikkel 8

Üleeuroopalist huvi pakkuvad projektid

1. Mitmed artiklis 7 nimetatud esmatähtsate projektide telgedel asetsevad projektid, mis on piiriülesed või millel on märkimisväärne mõju piiriülesele ülekandevõimele, on tunnustatud üleeuroopalist huvi pakkuvateks. Kõnealused projektid on nimetatud I lisas.

2. Kui projekte valitakse üleeuroopaliste võrgustike eelarve raames vastavalt määruse (EÜ) nr 2236/95 artiklile 10, antakse sobiv eelistus projektidele, mis on tunnustatud üleeuroopalist huvi pakkuvateks.

3. Kui projekte valitakse teiste ühenduse kaasrahastamisfondide raames, pööratakse erilist tähelepanu projektidele, mis on tunnustatud üleeuroopalist huvi pakkuvateks.

4. Kui üleeuroopalist huvi pakkuvaks tunnustatud projekti puhul esineb või on edaspidi eeldatav oluline viivitus, võib komisjon paluda asjaomastel liikmesriikidel tagada, et viivituse põhjused esitataks kolme kuu jooksul.

Üleeuroopalist huvi pakkuvateks tunnustatud projektide puhul, mille juurde on nimetatud Euroopa koordinaator, lisab viivituse põhjused oma aruandesse Euroopa koordinaator.

5. Viis aastat pärast üleeuroopalist huvi pakkuvaks tunnustatud projekti või selle osa lõpuleviimist viib komisjon, keda abistab artikli 14 lõikes 1 nimetatud komitee, läbi kõnealuse projekti hindamise, mis hõlmab projekti sotsiaalmajanduslikku mõju, keskkonnamõju ning mõju liikmesriikide-vahelisele kaubavahetusele, territoriaalsele ühtekuuluvusele ja jätkusuutlikule arengule. Komisjon teavitab artikli 14 lõikes 1 nimetatud komiteed hindamise tulemustest.

6. Iga üleeuroopalist huvi pakkuvaks tunnustatud projekti ja eelkõige selle piiriüleste osade puhul võtavad asjaomased liikmesriigid asjakohased meetmed tagamaks, et:

- toimub asjakohase teabe korrapärase vahetus ja
- vajaduse korral korraldatakse ühiseid kooskõlastamiskoosolekuid.

Ühiseid kooskõlastamiskoosolekuid korraldatakse vastavalt vajadusele, arvestades projekti konkreetseid nõudeid, nagu projekti arendusetapp, ning prognoositavaid või ilmnunud raskusi. Ühistel kooskõlastamiskoosolekutel käsitletakse eelkõige hindamist ja avalikku arutelu. Asjaomased liikmesriigid tagavad komisjoni teavitamise ühistest kooskõlastamiskoosolekute ja teabe vahetamisest.

Artikkel 9

Üleeuroopalist huvi pakkuvate projektide rakendamine

1. Üleeuroopalist huvi pakkuvad projektid rakendatakse kiiresti.

Hiljemalt 12. aprillil 2007 esitavad liikmesriigid, kasutades alusena komisjoni poolt selleks ette nähtud esialgset ajakava, komisjonile kõnealuste projektide elluviimise ajakohastatud ja orienteeruva ajakava, milles täpsustatakse võimalikult üksikasjalikult järgmist:

- a) projekti kavandamise heakskiitmise planeeritav aeg;
- b) teostatavuse uurimise ja väljatöötamise etappide ajakava;
- c) projekti realiseerimine;
- d) projekti käikulaskmise aeg.

2. Komisjon esitab tihedas koostöös artikli 14 lõikes 1 nimetatud komiteega kord kahe aasta tagant aruande lõikes 1 osutatud projektide edenemise kohta.

Üleeuroopalist huvi pakkuvateks tunnustatud projektide puhul, mille juurde on nimetatud Euroopa koordinaator, asendab Euroopa koordinaatori poolt esitatav aastaaruanne osutatud kahe aasta tagant esitatavat aruannet.

Artikkel 10

Euroopa koordinaator

1. Kui üleeuroopalist huvi pakkuvaks tunnustatud projekti puhul esineb oluline viivitus või selle rakendamisel esineb raskusi, sealhulgas kui sellega on seotud kolmandad riigid, võib komisjon asjaomaste liikmesriikide nõusolekul ja pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist nimetada Euroopa koordinaatori. Vajaduse korral võivad liikmesriigid taotleda, et komisjon nimetaks Euroopa koordinaatori teistele üleeuroopalisi energiavõrke käsitlevatele projektidele.

2. Euroopa koordinaator valitakse eelkõige tema Euroopa institutsioonidega seotud kogemuste ja tema teadmiste põhjal, mis on seotud nii energiapoliitika valdkonnaga kui ka suuremate projektide rahastamise ning sotsiaalmajandusliku ja keskkonnaalase hindamisega.

3. Euroopa koordinaatori nimetamise otsuses täpsustatakse tema ülesannete täitmise viisid.

4. Euroopa koordinaator:

Artikkel 12

- a) edendab projekti Euroopa mõõdet ning piiriülest dialoogi projekti elluviijate ja asjaomaste isikute vahel;
- b) aitab kaasa asjaomaste isikutega konsulteerimist käsitlevate riiklike menetluste kooskõlastamisele; ja
- c) esitab igal aastal komisjonile aruande, mis käsitleb tema vastutusalasse kuuluva(te) projekti(de) elluviimisel tehtud edusamme ning raskusi ja takistusi, mis võivad tõenäoliselt põhjustada olulise viivituse; komisjon edastab nimetatud aruande asjaomastele liikmesriikidele.

Mõju konkurentsile

Projektide kaalumisel võetakse arvesse nende mõju konkurentsile ja varustuskindlusele. Peamiseks rahastamise allikaks on erarahastamine või asjaomaste ettevõtjate korraldatud rahastamine ning seda toetatakse. Kooskõlas asutamislepingu sätetega välditakse turul tegutsevate ettevõtjate vahelise konkurentsi moonutamist.

Artikkel 13

5. Asjaomased liikmesriigid teevad Euroopa koordinaatoriga koostööd tema lõikes 4 osutatud ülesannete täitmisel.

Piirangud

6. Kui komisjon vaatab läbi ühendusepoolse rahastamise taotlusi, mis käsitlevad projekte või projektide rühmi, mille koordineerimiseks koordinaator nimetati, võib ta küsida Euroopa koordinaatori arvamust.

1. Käesolev otsus ei piira liikmesriikide ega ühenduse võetud finantskohustusi.

7. Asjatu halduskoormuse vältimiseks peab kooskõlastamise tase olema võrdeline projekti maksumusega.

2. Käesolev otsus ei mõjuta projektide keskkonnamõju hindamise tulemusi ega selliste kavade või programmide keskkonnamõju hindamise tulemusi, milles määratakse kindlaks tulevane raamistik selliste projektide lubamiseks. Kui ühenduse asjaomased õigusnormid nõuavad keskkonnamõju hindamist, võetakse sellise hindamise tulemusi arvesse enne, kui ühenduse asjaomaste õigusnormide kohaselt tehakse otsus projekti elluviimise kohta.

Artikkel 11

Artikkel 14

Soodsam keskkond**Komiteemenetlus**

1. Üleeuroopaliste energiavõrkude arengule ja nende koostalitlusvõimele soodsamate tingimuste loomisele kaasa aitamiseks võtab ühendus arvesse liikmesriikide jõupingutusi, mis on tehtud kõnealuse eesmärgi saavutamiseks, omistab suurima tähtsuse järgmistele meetmetele ning edendab neid vajalikul määral:

- a) tehniline koostöö üleeuroopaliste energiavõrkude eest vastutavate üksuste vahel, eelkõige II lisa punktides 1, 2 ja 7 märgitud ühenduste nõuetekohaseks toimimiseks;
- b) üleeuroopaliste energiavõrkudega seotud projektide kinnitamismenetluste lihtsustamine viivituste vältimiseks, eriti üleeuroopalist huvi pakkuvateks tunnistatud projektide osas;
- c) abi võimaldamine ühenduse fondidest, vahenditest ja rahastamisprogrammidest ühist huvi pakkuvatele projektidele.

1. Komisjoni abistab komitee.

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse kõnealuse otsuse artiklis 8 sätestatud.

Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõike 6 tähenduses määratakse kolm kuud.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

2. Komisjon teeb tihedas koostöös asjaomaste liikmesriikidega algatusi lõikes 1 nimetatud tegevuste koordineerimise edendamiseks.

Artikkel 15

Aruanne

3. Lõike 1 punktides a ja b osutatud tegevuste elluviimiseks vajalikud meetmed otsustab komisjon vastavalt artikli 14 lõikes 2 osutatud menetlusele.

Komisjon koostab iga kahe aasta järel käesoleva otsuse rakendamise kohta aruande ning esitab selle Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele.

Kõnealuses aruandes pööratakse tähelepanu II lisa punktides 2, 4 ja 7 märgitud piiriüleseid ühendusi käsitlevate esmatähtsate projektide rakendamisele ja edusammudele nende elluviimise käigus, samuti nende üksikasjalikule rahastamiskorrale, eelkõige seoses ühenduse rahalise abiga.

*Artikkel 16***Kehtetuks tunnistamine**

Otsus 96/391/EÜ ja otsus nr 1229/2003/EÜ tunnistatakse kehtetuks.

*Artikkel 17***Jõustumine**

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 18***Adressaadid**

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 6. september 2006

Euroopa Parlamendi nimel

president

J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel

eesistuja

P. LEHTOMÄKI

I LISA

ÜLEEUROOPALISED TRANSPORDIVÕRGUD

Artiklites 7 ja 8 määratletud esmatähtsate projektide teljed, sealhulgas üleeuroopalist huvi pakkuvate projektide rakendamiskohad

Igal esmatähtsate projektide teljel teostatavad esmatähtsad, sealhulgas üleeuroopalist huvi pakkuvad projektid on loetletud allpool

ELEKTRIVÕRGUD

- EL.1. Prantsusmaa–Belgia–Madalmaad–Saksamaa:
elektrivõrgu tugevdamine, et lahendada läbi Beneluxi riikide kulgeva elektrivoo ülekoormus.
Sealhulgas järgmised üleeuroopalist huvi pakkuvad projektid:
Avelini (FR) – Avelgemi (BE) liin
Moulaine'i (FR) – Aubange'i (BE) liin
- EL.2. Itaalia piirialad Prantsusmaa, Austria, Sloveenia ja Šveitsiga:
elektrivõrkude vastastikuse sidumise suurendamine.
Sealhulgas järgmised üleeuroopalist huvi pakkuvad projektid:
Lienzi (AT) – Cordignano (IT) liin
Itaalia ja Sloveenia vaheline uus ühendus
Lääne-Udine (IT) – Okroglo (SI) liin
S. Fiorano (IT) – Nave (IT) – Gorlago (IT) liin
Põhja-Veneetsia (IT) – Cordignano (IT) liin
Sankt Peteri – Tauerni (AT) liin
Südburgenlandi–Kainachtali (AT) liin
Austria–Itaalia (Thauri–Brixeni) vastastikune sidumine Brenneri raudteetunneli kaudu
- EL.3. Prantsusmaa–Hispaania–Portugal:
elektrivõrkude vastastikuse sidumise suurendamine kõnealuste riikide vahel ja Pürenee poolsaarel ning võrguarendus saarte piirkonnas.
Sealhulgas järgmised üleeuroopalist huvi pakkuvad projektid:
Sentmenati (ES) – Bescanó (ES) – Baixas' (FR) liin
Valdigemi (PT) – Douro Internacionali (PT) – Aldeadávila (ES) liin ja "Douro Internacionali" rajatised
- EL.4. Kreeka – Balkani riigid – UCTE-süsteem:
elektriinfrastruktuuri arendamine Kreeka ühendamiseks UCTE-süsteemiga ja võimaluse loomine Kagu-Euroopa elektriturule arendamiseks.
Sealhulgas järgmine üleeuroopalist huvi pakkuv projekt:
Philippi (EL) – Hamidabadi (TR) liin
- EL.5. Ühendkuningriik – Mandri-Euroopa ja Põhja-Euroopa:
elektrivõrkude vastastikuse sidumise loomine või suurendamine ning avamere tuuleenergia võimalik liitmine nendega.
Sealhulgas järgmine üleeuroopalist huvi pakkuv projekt:
Inglismaa (UK) ja Madalmaade vaheline veealune kaabel
- EL.6. Iirimaa–Ühendkuningriik:
elektrivõrkude vastastikuse sidumise suurendamine ning avamere tuuleenergia võimalik liitmine nendega.
Sealhulgas järgmine üleeuroopalist huvi pakkuv projekt:
Iirimaa ja Walesi (UK) vaheline veealune kaabel

- EL.7. Taani – Saksamaa – Läänemere ring (kaasa arvatud Norra – Rootsi – Soome – Taani – Saksamaa – Poola – Balti riigid – Venemaa):
 elektrivõrkude vastastikuse sidumise suurendamine ning avamere tuuleenergia võimalik liitmine nendega.
 Sealhulgas järgmised üleeuroopalist huvi pakkuvad projektid:
 Kassø (DK) – Hamburgi/Dollerni (DE) liin
 Hamburgi/Krümmeli – Schwerini (DE) liin
 Kassø (DK) – Revsingi (DK) – Tjele (DK) liin
 Lääne-Hassingi (DK) – Trige (DK) liin
 Skagerrak 4 Taani ja Norra vaheline veealune kaabel
 Poola–Leedu ühendus, muu hulgas Poola elektrivõrgu ja Poola–Saksamaa profiili vajalik tugevdamine, et võimaldada energia siseturul osalemist
 Soome–Eesti (Estlink) veealune kaabel
 Soome ja Rootsi vaheline veealune kaabel Fennoscan
 Halle/Saale (DE) – Schweinfurti (DE)
- EL.8. Saksamaa–Poola–Tšehhi–Slovakkia–Austria–Ungari–Sloveenia:
 elektrivõrkude vastastikuse sidumise suurendamine.
 Sealhulgas järgmised üleeuroopalist huvi pakkuvad projektid:
 Neuenhageni (DE) – Vierradeni (DE) – Krajniki (PL) liin
 Dürnröhri (AT) – Slavětice (CZ) liin
 Saksamaa ja Poola vaheline uus ühendus
 Vel'ké Kapušany (SK) – Lemešany (SK) – Moldava (SK) – Sajóivánka (HU)
 Gabčíkovo (SK) – Vel'ký Ďuri (SK) liin
 Stupava (SK) – Kagu-Viini (AT) liin
- EL.9. Vahemere-äärsed liikmesriigid – Vahemere elektriring:
 elektrivõrkude vastastikuse sidumise suurendamine Vahemere-äärsete liikmesriikide ja Maroko – Alžeeria – Tuneesia – Liibüa – Egiptuse – Lähis-Ida riikide – Türgi vahel.
 Sealhulgas järgmine üleeuroopalist huvi pakkuv projekt:
 Tuneesia ja Itaalia vaheline elektrivõrguühendus

GAASIVÕRGUD

- NG.1. Ühendkuningriik – Mandri-Euroopa põhjaosa, kaasa arvatud Madalmaad, Belgia, Taani, Rootsi ja Saksamaa–Poola–Leedu–Läti–Eesti–Soome–Venemaa:
 gaasijuhtmed, mis ühendavad mõningaid Euroopa peamisi gaasi varustusallikaid, parandavad gaasivõrkude koostalitlusvõimet ning suurendavad varustuskindlust; sealhulgas maagaasijuhtmed avamere kaudu Venemaalt ELi ja mööda maismaad Venemaalt Poolasse ja Saksamaale, uue juhtmestiku rajamine; võrkude võimsus suureneb Saksamaal, Taanis ja Rootsis ning nende vahel, ning samuti Poolas, Tšehhi Vabariigis, Slovakkias, Saksamaal ja Austrias ning nende vahel.
 Sealhulgas järgmised üleeuroopalist huvi pakkuvad projektid:
 Põhja-Euroopa gaasijuhe
 Jamali–Euroopa gaasijuhe
 Taanit, Saksamaad ja Rootsit ühendav maagaasijuhe
 Ülekandevõimsuse suurenemine Saksamaa–Belgia–Ühendkuningriigi teljel
- NG.2. Alžeeria – Hispaania – Itaalia – Prantsusmaa – Mandri-Euroopa põhjaosa:
 uute maagaasijuhtmete rajamine Alžeerias Hispaaniasse, Prantsusmaale ja Itaaliasse ning võimsuse suurendamine Hispaania, Prantsusmaa ja Itaalia võrkudes ning nende vahel.
 Sealhulgas järgmised üleeuroopalist huvi pakkuvad projektid:
 Alžeeria–Tuneesia–Itaalia gaasijuhe
 Alžeeria–Itaalia gaasijuhe läbi Sardiinia ja Korsika koos haruga Prantsusmaale
 Medgase gaasijuhe (Alžeeria – Hispaania – Prantsusmaa – Mandri-Euroopa)

- NG.3. Kaspia mere riigid – Lähis-Ida – Euroopa Liit:
uued maagaasijuhtmete võrgud uutest leiukohtadest Euroopa Liitu, kaasa arvatud maagaasijuhtmed Türgi–Kreeka, Kreeka–Itaalia, Türgi–Austria ja Kreeka–Sloveenia–Austria (läbi Lääne-Balkani).
Sealhulgas järgmised üleeuroopalist huvi pakkuvad projektid:
Türgi–Kreeka–Itaalia gaasijuhe
Türgi–Austria gaasijuhe
- NG.4. Veeldatud maagaasi terminalid Belgias, Prantsusmaal, Hispaanias, Portugalis, Itaalias, Kreekas, Küprosel ja Poolas:
varustusteede ja piiriületuspunktide mitmekesistamine, sealhulgas veeldatud maagaasi ühendused ülekandevõrguga.
- NG.5. Maa-alused maagaasihoidlad Hispaanias, Portugalis, Prantsusmaal, Itaalias, Kreekas ja Läänemere maades:
mahu suurendamine Hispaanias, Prantsusmaal, Itaalias ja Läänemere maades ning esimeste rajatiste ehitamine Portugali, Kreekasse ja Leedusse.
- NG.6. Vahemere-äärsed liikmesriigid – Vahemere idaosa gaasiring:
Maagaasijuhtmete mahu loomine ja suurendamine Vahemere-äärsete liikmesriikide ning Liibüa–Egiptuse–Jordaania–Süüria–Türgi vahel.
Sealhulgas järgmine üleeuroopalist huvi pakkuv projekt:
Liibüa–Itaalia gaasijuhe
-

II LISA

ÜLEEUROOPALISED TRANSPORDIVÕRGUD

Artikli 6 lõikes 2 osutatud ühist huvi pakkuvate projektide määratlemise lisakriteeriumid

ELEKTRIVÕRGUD

1. Elektrivõrkude arendamine saartel, isoleeritud, äärepoolsetes ja äärepoolseimates piirkondades, toetades seejuures energiaallikate mitmekesistamist ja suurendades taastuvate energiaallikate kasutamist, ning vajaduse korral kõnealuste piirkondade elektrivõrkude ühendamine:
  - Iirimaa – Ühendkuningriik (Wales)
  - Kreeka (saared)
  - Itaalia (Sardiinia) – Prantsusmaa (Korsika) – Itaalia (maismaaosa)
  - Ühendused saarte piirkondades, sealhulgas ühendused maismaaosaga
  - Ühendused Prantsusmaa, Hispaania ja Portugali äärepoolseimates piirkondades
2. Liikmesriikide vahel elektrivõrkude ühenduste arendamine, mida on vaja siseturu toimimiseks ja elektrivõrkude töökindluse ja usaldatavuse tagamiseks:
  - Prantsusmaa–Belgia–Madalmaad–Saksamaa
  - Prantsusmaa–Saksamaa
  - Prantsusmaa–Itaalia
  - Prantsusmaa–Hispaania
  - Portugal–Hispaania
  - Soome–Rootsi
  - Soome–Eesti–Läti–Leedu
  - Austria–Itaalia
  - Itaalia–Sloveenia
  - Austria–Itaalia–Sloveenia–Ungari
  - Saksamaa–Poola
  - Saksamaa – Poola – Tšehhi Vabariik – Austria – Slovakkia – Ungari
  - Ungari–Slovakkia
  - Ungari–Austria
  - Poola–Leedu
  - Iirimaa – Ühendkuningriik (Põhja-Iirimaa)
  - Austria–Saksamaa–Sloveenia–Ungari
  - Madalmaad–Ühendkuningriik
  - Saksamaa–Taani–Rootsi
  - Kreeka–Itaalia
  - Ungari–Sloveenia
  - Malta–Itaalia
  - Soome–Eesti
  - Itaalia–Sloveenia
3. Liikmesriikide elektrivõrkude vahel ühenduste arendamine, kui see on vajalik liikmesriikidevaheliste ühenduste ärakasutamiseks, siseturu toimimiseks või taastuvate energiaallikate ühendamiseks:
  - kõik liikmesriigid

4. Elektrivõrguühenduste arendamine muude kui liikmesriikidega, eriti ühinevate kandidaatriikidega, aidates sellega kaasa elektrivõrkude koostalitlusvõimele, töökindlusele ja usaldatavusele või elektriga varustatusele Euroopa Ühenduses:
- Saksamaa–Norra
  - Madalmaad–Norra
  - Rootsi–Norra
  - Ühendkuningriik–Norra
  - Läänemere elektriring: Saksamaa–Poola–Valgevene–Venemaa–Leedu–Läti–Eesti–Soome–Rootsi–Norra–Taani
  - Norra–Rootsi–Soome–Venemaa
  - Vahemere elektriring: Prantsusmaa – Hispaania – Maroko – Alžeeria – Tuneesia – Liibüa – Egiptus – Lähis-Ida riigid – Türgi – Kreeka – Itaalia
  - Kreeka–Türgi
  - Itaalia–Šveits
  - Austria–Šveits
  - Ungari–Rumeenia
  - Ungari–Serbia
  - Ungari–Horvaatia
  - Itaalia–Tuneesia
  - Kreeka – Balkani riigid
  - Hispaania–Maroko
  - Hispaania–Andorra–Prantsusmaa
  - EL – Balkani riigid – Valgevene – Venemaa – Ukraina
  - Musta mere elektriring: Venemaa–Ukraina–Rumeenia–Bulgaaria–Türgi–Gruusia
  - Bulgaaria – endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik/Kreeka–Albaania–Itaalia või Bulgaaria–Kreeka–Itaalia
5. Meetmed siseturu vastastikku seotud elektrivõrkude toimimise parandamiseks, eriti kitsaskohtade ja puuduvate ühenduste kindlakstegemiseks, lahenduste väljatöötamiseks, et vähendada ülekoormust, ning elektrivõrkude prognoosimis- ja kasutusmeetodite kohandamiseks:
- eriti elektrivõrkudesiseste piiriüleste kitsaskohtade ja puuduvate ühenduste kindlakstegemine
  - lahenduste väljatöötamine elektrivoo juhtimiseks, et vähendada elektrivõrkude ülekoormuse probleeme
  - siseturu sobivaks toimimiseks ja suure osa taastuvate energiaallikate kasutamiseks vajalik elektrivõrkude prognoosimis- ja kasutusmeetodite kohandamine

GAASIVÕRGUD

6. Maagaasi viimine uutesse piirkondadesse, põhiliselt saartele, isoleeritud, äärepoolsetesse või äärepoolseimatesse piirkondadesse, ning maagaasivõrkude rajamine kõnealustes piirkondades:
- Ühendkuningriik (Põhja-Iirimaa)
  - Iirimaa
  - Hispaania
  - Portugal
  - Kreeka
  - Rootsi
  - Taani
  - Itaalia (Sardiinia)
  - Prantsusmaa (Korsika)
  - Küpros
  - Malta
  - Prantsusmaa, Hispaania ja Portugali äärepoolseimad piirkonnad

7. Maagaasivõrguühenduste arendamine siseturu vajaduste rahuldamiseks või varustuskindluse tugevdamiseks, kaasa arvatud eri maagaasivõrkude ja olefiingaasivõrkude ühendamine:
- Iirimaa–Ühendkuningriik
  - Prantsusmaa–Hispaania
  - Prantsusmaa–Šveits
  - Portugal–Hispaania
  - Austria–Saksamaa
  - Austria–Ungari
  - Austria–Ungari–Slovakkia–Poola
  - Poola – Tšehhi Vabariik
  - Slovakkia – Tšehhi Vabariik – Saksamaa – Austria
  - Austria–Itaalia
  - Kreeka – Balkani riigid
  - Austria–Ungari–Rumeenia–Bulgaaria–Kreeka–Türgi
  - Prantsusmaa–Itaalia
  - Kreeka–Itaalia
  - Austria – Tšehhi Vabariik
  - Saksamaa – Tšehhi Vabariik – Austria – Itaalia
  - Austria–Sloveenia–Horvaatia
  - Ungari–Horvaatia
  - Ungari–Rumeenia
  - Ungari–Slovakkia
  - Ungari–Ukraina
  - Sloveenia – Balkani riigid
  - Belgia–Madalmaad–Saksamaa
  - Ühendkuningriik–Madalmaad–Saksamaa
  - Saksamaa–Poola
  - Taani–Ühendkuningriik
  - Taani–Saksamaa–Rootsi
  - Taani–Madalmaad
8. Veeldatud maagaasi vastuvõtu võimsuse ja maagaasihoidlate arendamine, mis on vajalik nõudluse rahuldamiseks, gaasivarustusüsteemide kontrollimiseks ning varustusallikate ja varustusteede mitmekesistamiseks:
- kõik liikmesriigid
9. Gaasi ülekande võimsuse (gaasitarnejuhtmete) arendamine, mis on vajalik nõudluse rahuldamiseks ning sise- ja välisallikatest pärinevate varude ning varustamisteede mitmekesistamiseks:
- Põhjala gaasivõrk: Norra – Taani – Saksamaa – Rootsi – Soome – Venemaa – Balti riigid – Poola
  - Alžeeria–Hispaania–Prantsusmaa
  - Venemaa–Ukraina–EL
  - Venemaa–Valgevene–Ukraina–EL
  - Venemaa–Valgevene–EL
  - Venemaa–Läänemeri–Saksamaa
  - Venemaa – Balti riigid – Poola – Saksamaa
  - Saksamaa – Tšehhi Vabariik – Poola – Saksamaa – muud liikmesriigid
  - Liibüa–Itaalia
  - Tuneesia–Liibüa–Itaalia
  - Kaspia mere riigid – EL

- Venemaa – Ukraina – Moldova – Rumeenia – Bulgaaria – Kreeka – Sloveenia – muud Balkani riigid
  - Venemaa–Ukraina–Slovakkia–Ungari–Sloveenia–Itaalia
  - Madalmaad–Saksamaa–Šveits–Itaalia
  - Belgia–Prantsusmaa–Šveits–Itaalia
  - Taani–Rootsi–Poola
  - Norra–Venemaa–EL
  - Iirimaa
  - Alžeeria–Itaalia–Prantsusmaa
  - Alžeeria–Tuneesia–Itaalia
  - Lähis-Ida – Vahemere idaosa gaasiring – EL
  - Winksele (BE) gaaside segamise rajatis põhja-lõuna teljel (H-rühma gaasi segamiseks lämmastikuga)
  - võimsuse suurendamine ida-lääne teljel: Zeebrugge (BE) – Eynatten (BE)
10. Tegevus siseturu vastastikku seotud maagaasivõrkude toimimise parandamiseks, eriti kitsaskohtade ja puuduvate ühenduste kindlakstegemiseks, lahenduste väljatöötamiseks, et vähendada ülekoormust, ning maagaasivõrkude projekteerimise ja kasutamise meetodite tõhusaks ning ohutuks kohandamiseks:
- eelkõige maagaasivõrkude riikidevaheliste kitsaskohtade ja puuduvate ühenduste kindlakstegemine;
  - lahenduste väljatöötamine maagaasivoo juhtimiseks, et vähendada gaasivõrkude ülekoormuse probleeme;
  - siseturu toimimiseks vajalik gaasivõrkude projekteerimise ja kasutamise meetodite kohandamine;
  - maagaasivõrkude üldise toimimise, ohutuse ja turvalisuse suurendamine transiitriikides.
11. Olefiingaasi vajaliku ülekandevõimsuse väljaarendamine ja lõimimine, et rahuldada nõudlust siseturul:
- kõik liikmesriigid
-

III LISA

ÜLEEUROPALISED ENERGIAVÕRGUD

II lisas esitatud kriteeriumide põhjal kindlaks määratud ühist huvi pakkuvad projektid ja nende spetsifikatsioonid

ELEKTRIVÕRGUD

1. *Elektrivõrkude arendamine isoleeritud piirkondades*
  - 1.1. Iirimaa – Walesi (UK) veealune kaabel
  - 1.2. Lõuna-Kükladide (EL) ühendamine (vastastikku seotud süsteemi)
  - 1.3. 30 kV veealune ühenduskaabel Faiali, Pico ja São Jorge saarte vahel (Assoorid, PT)
  - 1.4. Terceira, Faiali ja São Migueli võrgu ühendamine ja tugevdamine (Assoorid, PT)
  - 1.5. Võrgu ühendamine ja tugevdamine Madeiral (PT)
  - 1.6. Sardiinia (IT) – Itaalia maismaaosa veealune kaabel
  - 1.7. Korsika (FR) – Itaalia veealune kaabel
  - 1.8. Itaalia maismaaosa – Sitsiilia (IT) ühendus: Sorgente – Rizziconi (IT) ühenduse kahekordistamine
  - 1.9. Uued ühendused Baleaaridel ja Kanaari saartel (ES)
2. *Liikmesriikide vahel elektrivõrguühenduste arendamine*
  - 2.1. Moulaine'i (FR) – Aubange'i (BE) liin
  - 2.2. Avelini (FR) – Avelgemi (BE) liin
  - 2.3. Saksamaa ja Belgia vaheline ühendus
  - 2.4. Vigy – Marlenheimi (FR) liin
  - 2.5. Vigy (FR) – Uchtelfangeni (DE) liin
  - 2.6. La Prazi (FR) faasimuundur
  - 2.7. Ülekandevõimsuse suurendamine Prantsusmaa ja Itaalia vahel olemasoleva ühenduse kaudu
  - 2.8. Prantsusmaa ja Itaalia vaheline uus ühendus
  - 2.9. Prantsusmaa ja Hispaania vaheline uus ühendus üle Pürenee
  - 2.10. Prantsusmaa ja Hispaania vaheline ühendus Ida-Pürenee
  - 2.11. Põhja-Portugali ja Loode-Hispaania vahelised ühendused
  - 2.12. Sinesi (PT) – Alqueva (PT) – Balboa (ES) liin
  - 2.13. Lõuna-Portugali ja Edela-Hispaania vaheline ühendus
  - 2.14. Valdigemi (PT) – Douro Internacionali (PT) – Aldeadávila (ES) liin ja "Douro Internacionali" rajatis
  - 2.15. Põhjalahe põhjaosa ühendused ja Fennoscani veealune kaabel Soome ja Rootsi vahel
  - 2.16. Lienzi (AT) – Cordignano (IT) liin
  - 2.17. Somplago (IT) – Würmbachi (AT) ühendus
  - 2.18. Austria-Itaalia (Thauri-Brixeni) ühendamine Brenneri raudteetunneli kaudu
  - 2.19. Iirimaa ja Põhja-Iirimaa vaheline ühendus
  - 2.20. Sankt Peteri (AT) – Isari (DE) liin
  - 2.21. Kagu-Ingismaa ja Kesk-Madalmaade vaheline veealune kaabel
  - 2.22. Taani ja Saksamaa vaheliste ühenduste tugevdamine, nt Kassø–Hamburgi liin

- 2.23. Taani ja Rootsi vaheliste ühenduste tugevdamine
  - 2.24. Sloveenia ja Ungari vaheline uus ühendus: Cirkovce (SI) – Hévíz (HU)
  - 2.25. Sajóivánka (HU) – Rimavská Sobota (SK)
  - 2.26. Moldava (SK) – Sajóivánka (HU)
  - 2.27. Stupava (SK) – Kagu-Viin (AT)
  - 2.28. Poola–Saksamaa liin (Neuenhagen (DE) – Vierraden (DE) – Krajinik (PL))
  - 2.29. Poola–Leedu ühendus (Elk–Alytus)
  - 2.30. Soome ja Eesti vaheline veealune kaabel
  - 2.31. Paindlike vahelduvvoolu ülekande süsteemide paigaldamine, ühendades Itaalia ja Sloveenia
  - 2.32. UCTE- ja CENTREL-süsteemide ühendavad uued ühendused
  - 2.33. Dürnrrohr (AT) – Slavětice (CZ)
  - 2.34. Maltat (MT) ja Sitsiiliat (IT) ühendav veealune elektrivõrguühendus
  - 2.35. Itaalia ja Sloveenia vahelised uued ühendused
  - 2.36. Lääne-Udine (IT) – Okroglo (SI) liin
3. *Ühenduste arendamine elektrivõrkude vahel liikmesriikides*
- 3.1. Taani ida-lääne telje ühendused: Lääne-Taani (UCTE) ja Ida-Taani (NORDEL) võrkude vaheline ühendus
  - 3.2. Taani põhja-lõuna telje ühendus
  - 3.3. Põhja-Prantsusmaa uued ühendused
  - 3.4. Edela-Prantsusmaa uued ühendused
  - 3.5. Trino Vercellese (IT) – Lacchiarella (IT) liin
  - 3.6. Turbigio (IT) – Rho (IT) – Bovisio (IT) liin
  - 3.7. Voghera (IT) – La Casella (IT) liin
  - 3.8. San Fiorano (IT) – Nave (IT) – Gorlago (IT) liin
  - 3.9. Põhja-Veneetsia (IT) – Cordignano (IT) liin
  - 3.10. Redipuglia (IT) – Lääne-Udine (IT) liin
  - 3.11. Itaalia ida-lääne telje uued ühendused
  - 3.12. Tavarnuzze (IT) – Casallina (IT) liin
  - 3.13. Tavarnuzze (IT) – Santa Barbara (IT) liin
  - 3.14. Rizziconi (IT) – Feroletto (IT) – Laino (IT) liin
  - 3.15. Itaalia põhja-lõuna telje uued ühendused
  - 3.16. Itaalia võrgus tehtavad muudatused taastuva energia ühenduste hõlbustamiseks
  - 3.17. Itaalia uued tuuleenergiaühendused
  - 3.18. Hispaania põhjatelje uued ühendused
  - 3.19. Hispaania Vahemere-telje uued ühendused
  - 3.20. Galicia (ES) – Kesk-Hispaania telje uued ühendused
  - 3.21. Kesk-Hispaania – Aragóni (ES) telje uued ühendused
  - 3.22. Aragóni (ES) – Levante (ES) telje uued ühendused
  - 3.23. Hispaania lõuna-keskosa telje (ES) uued ühendused
  - 3.24. Hispaania ida-keskosa telje (ES) uued ühendused

- 3.25. Andalusia (ES) uued ühendused
- 3.26. Pedralva (PT) – Riba d'Ave (PT) liin ja Pedralva rajatised
- 3.27. Recarei (PT) – Valdigemi (PT) liin
- 3.28. Picote (PT) – Pocinho (PT) liin (kvaliteedi parandamine)
- 3.29. Praeguse Pego (PT) – Cedillo (ES)/Falagueira (PT) liini ja Falagueira rajatiste muutmine
- 3.30. Pego (PT) – Batalha (PT) liin ja Batalha rajatised
- 3.31. Sinese (PT) – Ferreira do Alentejo (PT) I liin (kvaliteedi parandamine)
- 3.32. Portugali uued tuuleenergiaühendused
- 3.33. Pereirose (PT) – Zêzere – Santarém (PT) liinid ja Zêzere rajatised
- 3.34. Batalha (PT) – Rio Maiori (PT) I ja II liin (kvaliteedi parandamine)
- 3.35. Carrapatelo (PT) – Mourisca (PT) liin (kvaliteedi parandamine)
- 3.36. Valdigemi (PT) – Viseu (PT) – Anadia (PT) liin
- 3.37. Praeguse Rio Maiori (PT) – Palmela (PT) liini suunamine läbi Ribatejo (PT) ning Ribatejo rajatised
- 3.38. Thessaloníki (EL), Lamía (EL) ja Pátrase (EL) alajaamad ning ühendusliinid
- 3.39. Euboia (EL), Lakoonia (EL) ja Traakia (EL) piirkondade ühendused
- 3.40. Kreeka maismaaosa äärepoolsete piirkondade olemasolevate ühenduste tugevdamine
- 3.41. Tynaghi (IE) – Cashla (IE) liin
- 3.42. Flagfordi (IE) – Ida-Sligo (IE) liin
- 3.43. Kirde- ja Lääne-Hispaania ühendused, eriti tuuleenergia tootmisvõimsuse ühendamiseks võrguga
- 3.44. Baskimaa (ES), Aragóni (ES) ja Navarra (ES) ühendused
- 3.45. Galicia (ES) ühendused
- 3.46. Kesk-Rootsi ühendused
- 3.47. Lõuna-Rootsi ühendused
- 3.48. Hamburgi (DE) – Schwerini piirkonna (DE) liin
- 3.49. Halle/Saale piirkonna (DE) – Schweinfurti piirkonna (DE) liin
- 3.50. Saksamaa uued tuuleenergia ühendused avamerel ja maismaal
- 3.51. 380 kV võrgu kvaliteedi parandamine Saksamaal maismaa tuuleparkide ühenduse jaoks
- 3.52. Põhja-Iirimaa ühenduste tugevdamine, pidades silmas vastastikust sidumist Iirimaaaga
- 3.53. Ühendkuningriigi loodeosa ühendused
- 3.54. Šotimaa ja Inglismaa ühendused, pidades silmas taastuvate allikate suuremat kasutamist elektri tootmisel
- 3.55. Belgia uued avamere tuuleenergia ühendused, sealhulgas 380 kV võrgu kvaliteedi parandamine
- 3.56. Borssele alajaam (NL)
- 3.57. Reaktiivvõimsuse kompenseerimisvahendite kasutuselevõtt (NL)
- 3.58. Faasimuundurite ja/või kondensaatorpatareide paigaldamine Belgias
- 3.59. 380 kV võrgu kvaliteedi parandamine Belgias impordi mahu suurendamiseks
- 3.60. Sankt Peteri (AT) – Tauerni (AT) liin
- 3.61. Südburgenlandi (AT) – Kainachtali (AT) liin
- 3.62. Dunowo (PL) – Żydowo (PL) – Krzewina (PL) – Plewiska (PL)

- 3.63. Pątnów (PL) – Grudziądz (PL)
- 3.64. Ostrów (PL) – Plewiska (PL)
- 3.65. Ostrów (PL) – Trębaczew (Rogowiec) (PL)
- 3.66. Plewiska (PL) – Pątnów (PL)
- 3.67. Tarnów (PL) – Krosno (PL)
- 3.68. Elk (PL) – Olsztyn Matki (PL)
- 3.69. Elk (PL) – Narew (PL)
- 3.70. Mikułowa (PL) – Świebodzice – Dobrzeń (Groszowice) (PL)
- 3.71. Pątnów (PL) – Sochaczew (PL) – Varssavi (PL)
- 3.72. Krsko (SI) – Bericevo (SI)
- 3.73. Sloveenia ülekandevõimsuse suurendamine 220 kV-lt 400 kVni
- 3.74. Medzibrod (SK) – Liptovsk Mara (SK)
- 3.75. Lemešany (SK) – Moldava (SK)
- 3.76. Lemešany (SK) – Veľké Kapušany (SK)
- 3.77. Gabčíkovo (SK) – Veľký Ďur (SK)
- 3.78. Ühendused Põhja-Rootsis
- 3.79. Saaremaa (EE) elektrivarustuse üleviimine 110 kV-le
- 3.80. Tartu (EE) elektrivarustuse parandamine
- 3.81. Eesti (EE) alajaama renoveerimine (330 kV)
- 3.82. Kiisa (EE), Püssi (EE) ja Viljandi (EE) alajaamade renoveerimine (110 kV)
- 3.83. Nošovice (CZ) – Prosenice (CZ): 400 kV ühefaasilise liini ümberehitamine 400 kV kaheaheelaliseks liiniks
- 3.84. Krasíkov (CZ) – Horní Životice (CZ): uus 400 kV ühefaasiline liin
- 3.85. Malta (MT) uued tuuleenergiaühendused
4. *Ühenduste arendamine mitteliikmesriikide elektrivõrkudega*
  - 4.1. Itaalia ja Šveitsi uus ühendus
  - 4.2. Fílippoi (EL) – Maritsa 3 (Bulgaaria) liin
  - 4.3. Amíntaio (EL) – Bitola (endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik) liin
  - 4.4. Kardiá (EL) – Elbasani (Albaania) liin
  - 4.5. Elbasani (AL) – Podgorica (Montenegro) liin
  - 4.6. Mostari (Bosnia ja Hertsegoviina) alajaam ja ühendusliinid
  - 4.7. Ernestinovo (Horvaatia) alajaam ja ühendusliinid
  - 4.8. Kreeka ja Albaania, Bulgaaria ning endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi vahelised uued ühendused
  - 4.9. Fílippoi (EL) – Hamidabadi (TR) liin
  - 4.10. Kirde-/Ida-Inglismaa ja Lõuna-Norra vaheline veetalune kaabel
  - 4.11. Eemshaveni (NL) – Fedá (NO) ühendus
  - 4.12. Lõuna-Hispaania ja Maroko vaheline veetalune kaabel (olemasoleva ühenduse tugevdamine)
  - 4.13. Läänemere elektriringi ühendused: Saksamaa–Poola–Venemaa–Eesti–Läti–Leedu–Rootsi–Soome–Taani–Valgevene
  - 4.14. Lõuna-Soome – Venemaa ühendused

- 4.15. Põhja-Rootsi ja Põhja-Norra vahelised uued ühendused
- 4.16. Kesk-Rootsi ja Kesk-Norra vahelised uued ühendused
- 4.17. Borgviki (SE) – Hoesle (NO) – Oslo piirkonna (NO) liin
- 4.18. UCTE/CENTREL-süsteemi ja Balkani riikide vahelised uued ühendused
- 4.19. UCTE-süsteemi ning Valgevene, Venemaa ja Ukraina vahelised ühendused ja liides, kaasa arvatud varem Austria ja Ungari, Austria ja Tšehhi Vabariigi ning Saksamaa ja Tšehhi Vabariigi vahel tegutsenud HVDC-alajaamade ümberpaigutamine
- 4.20. Musta mere elektriringi ühendused: Venemaa–Ukraina–Rumeenia–Bulgaaria–Türgi–Gruusia
- 4.21. Musta mere piirkonna uued ühendused, mille eesmärgiks on UCTE-süsteemi koostalitlusvõime kaasatud riikide võrkudega
- 4.22. Vahemere elektriringi uued ühendused: Prantsusmaa – Hispaania – Maroko – Alžeeria – Tuneesia – Liibüa – Egiptus – Lähis-Ida riigid – Türgi – Kreeka – Itaalia
- 4.23. Lõuna-Hispaania ja Loode-Alžeeria vaheline veaalune kaabel
- 4.24. Itaalia ja Põhja-Aafrika (Alžeeria, Tuneesia ja Liibüa) vaheline veaalune kaabel
- 4.25. Tuneesia ja Itaalia vaheline elektrivõrguühendus
- 4.26. Barentsi mere piirkonna uued ühendused
- 4.27. Taani ja Norra vaheliste ühenduste kvaliteedi parandamine
- 4.28. Obermoorweiler (DE) – Meiningen (AT) – Bonaduz (CH): edasine võimsuse suurendamine
- 4.29. Békéscsaba (HU) – Oradea (RO)
- 4.30. Pécs (HU) – Sombor (Serbia)
- 4.31. Pécs (HU) – Ernestinovo (HR)
- 4.32. Vel'ké Kapušany (SK) – Ukraina piir
- 4.33. Andráll (ES) – Encamp (AD): võimsuse suurendamine 220 kVni
- 4.34. Hispaania–Andorra–Prantsusmaa: ühenduste kvaliteedi parandamine
5. *Tegevus vastastikku seotud elektrivõrkude toimimise parandamiseks siseturul*
(Spetsifikatsioon ei ole veel määratletud)

GAASIVÕRGUD

6. *Maagaasi viimine uutesse piirkondadesse*
- 6.1. Gaasivõrgu arendamine Belfastist Põhja-Iirimaa loodepiirkonda (UK) ning vajaduse korral Iirimaa läänerrannikule
- 6.2. Veeldatud maagaasi terminal Kanaari saartel Santa Cruz de Tenerifes (ES)
- 6.3. Veeldatud maagaasi terminal Gran Canaria Las Palmases (ES)
- 6.4. Veeldatud maagaasi terminal Madeiral (PT)
- 6.5. Rootsi gaasivõrgu arendamine
- 6.6. Baleaari saarte (ES) ja Hispaania maismaaosa vaheline ühendus
- 6.7. Kõrgsurveharu Traakiassa (EL)
- 6.8. Kõrgsurveharu Kórinthosse (EL)
- 6.9. Kõrgsurveharu Loode-Kreekasse (EL)
- 6.10. Lollandi ja Falsteri saarte (DK) ühendamine
- 6.11. Veeldatud maagaasi terminal Küprose saarel, Vasilikose energiakeskus

- 6.12. Vasilikose (CY) veeldatud maagaasi terminali ja Moni (CY) elektrijaama vaheline ühendus
- 6.13. Veeldatud maagaasi terminal Kreeta saarel (EL)
- 6.14. Kõrgsurveharu Patrasse (EL)
- 6.15. Veeldatud maagaasi terminal Maltal

7. *Gaasivõrguühenduste arendamine siseturu vajaduste rahuldamiseks või varustuskindluse tugevdamiseks, kaasa arvatud eri maagaasivõrkude ühendamine*
  - 7.1. Iirimaa ja Šotimaa vaheline täiendav gaasiühendusjuhe
  - 7.2. Põhja-lõuna ühendus, sealhulgas Dublini–Belfasti gaasijuhe
  - 7.3. Lacqi (FR) – Calahorra (ES) gaasijuhtme kompressorjaam
  - 7.4. Lussagnet' (FR) – Bilbao (ES) gaasijuhe
  - 7.5. Perpignani (FR) – Barcelona (ES) gaasijuhe
  - 7.6. Läbi Lõuna-Hispaania Portugali ja läbi Portugali Galiciat ja Astuuriat varustavate gaasijuhtmete ülekandevõimsuse suurendamine
  - 7.7. Puchkirhцени (AT) – Burghauseni (DE) gaasijuhe
  - 7.8. Andorfi (AT) – Simbachi (DE) gaasijuhe
  - 7.9. Wiener Neustadti (AT) – Soproni (HU) gaasijuhe
  - 7.10. Bad Leonfeldeni (AT) – Linzi (AT) gaasijuhe
  - 7.11. Loode-Kreeka – Elbasani (AL) gaasijuhe
  - 7.12. Kreeka-Itaalia vaheline ühendusjuhe
  - 7.13. Kreeka magistraalorustiku kompressorjaam
  - 7.14. Austria ja Tšehhi Vabariigi võrkude vaheline ühendus
  - 7.15. Kagu-Euroopa gaasitranspordikoridor läbi Kreeka, endise Jugoslaavia vabariigi Makedoonia, Serbia, Montenegro, Bosnia ja Hertsegoviina, Horvaatia, Sloveenia ja Austria
  - 7.16. Austria ja Türgi vaheline gaasitranspordikoridor läbi Ungari, Rumeenia ja Bulgaaria
  - 7.17. Vastastikku seotud gaasijuhtmed Ühendkuningriigi, Madalmaade ja Saksamaa vahel, mis ühendavad Loode-Euroopa põhilisi leiukohti ja turge
  - 7.18. Kirde-Saksamaa (Berliini piirkond) ja Loode-Poola (Szczecini piirkond) vaheline ühendus haruga Schmöllnist Lubminisse (DE, Greifswaldi piirkond)
  - 7.19. Cieszyni (PL) – Ostrava (CZ) gaasijuhe
  - 7.20. Görlitz (DE) – Zgorzelec (PL): maagaasivõrkude laiendamine ja ühendamine
  - 7.21. Bernau (DE) – Szczecini (PL) laiendamine
  - 7.22. Põhjamere avamererajatiste vaheline ühendus või ühendus Taani avamererajatistest Ühendkuningriigi maismaarajatistesse
  - 7.23. Ülekandevõimsuse tugevdamine Prantsusmaa ja Itaalia vahel
  - 7.24. Läänemere gaasiühendus Taani, Saksamaa ja Rootsi vahel
  - 7.25. Winksele (BE) segamisjaam põhja-lõuna teljel
  - 7.26. Zeebrugge (BE) – Eynatteni (BE) võimsuse suurendamine
  - 7.27. Võimsuse suurendamine põhja-lääne teljel: Zelzate (BE) – Zeebrugge (BE)
  - 7.28. Taani ja Madalmaade vahelise gaasijuhtme rajamine, mis ühendab olemasolevad Põhjamere tootmisrajatised

8. *Veeldatud maagaasi vastuvõtu võimsuse ja maagaasihoidlate mahu arendamine*
- 8.1. Veeldatud maagaasi terminal Le Verdon-sur-meris (FR, uus terminal) ja gaasijuhe Lussagnet' (FR) hoidlasse
- 8.2. Veeldatud maagaasi terminal Fos-sur-meris (FR)
- 8.3. Veeldatud maagaasi terminal Huelvas (ES), olemasoleva terminali laiendamine
- 8.4. Veeldatud maagaasi terminal Cartagena (ES), olemasoleva terminali laiendamine
- 8.5. Veeldatud maagaasi terminal Galicias (ES), uus terminal
- 8.6. Veeldatud maagaasi terminal Bilbaos (ES), uus terminal
- 8.7. Veeldatud maagaasi terminal Valencia piirkonnas (ES), uus terminal
- 8.8. Veeldatud maagaasi terminal Barcelonas (ES), olemasoleva terminali laiendamine
- 8.9. Veeldatud maagaasi terminal Sinesis (PT), uus terminal
- 8.10. Veeldatud maagaasi terminal Revithoussas (EL), olemasoleva terminali laiendamine
- 8.11. Veeldatud maagaasi terminal Aadria mere põhjakaldal (IT)
- 8.12. Veeldatud maagaasi avamereterminal Aadria mere põhjaosas (IT)
- 8.13. Veeldatud maagaasi terminal Aadria mere lõunakaldal (IT)
- 8.14. Veeldatud maagaasi terminal Joonia mere kaldal (IT)
- 8.15. Veeldatud maagaasi terminal Türeeeni mere kaldal (IT)
- 8.16. Veeldatud maagaasi terminal Liguuria rannikul (IT)
- 8.17. Veeldatud maagaasi terminal Zeebrugges (BE, võimsuse suurendamise teine etapp)
- 8.18. Veeldatud maagaasi terminal Graini saarel Kentis (UK)
- 8.19. Teise veeldatud maagaasi terminali ehitamine Kreeka mandriosas
- 8.20. Maa-aluste gaasihoidlate väljaarendamine Iirimaa
- 8.21. Hoidla Lõuna-Kavalas (EL), tühjaksjäänud gaasimaardla ümberkujundamine
- 8.22. Hoidla Lussagnet's (FR), olemasoleva hoidla laiendamine
- 8.23. Hoidla Pecorade'is (FR), tühjakspumbatud naftavälja ümberkujundamine
- 8.24. Hoidla Alsace'i piirkonnas (FR), soolakoobaste väljaarendamine
- 8.25. Hoidla Kesk-Prantsusmaal (FR), põhjaveepinna väljaarendamine
- 8.26. Hispaania põhja-lõuna telje (uued) hoidlad Cantabrias, Aragonis, Castilla y Leónis, Castilla-La Manchas ja Andalusias
- 8.27. Hispaania Vahemere telje (uued) hoidlad Kataloonias, Valencias ja Murcias
- 8.28. Hoidla Carriços (PT), uus hoidla
- 8.29. Hoidla Loenhoutis (BE), olemasoleva hoidla laiendamine
- 8.30. Hoidla Stenlilles ja Lille Torupis (DK), olemasoleva hoidla laiendamine
- 8.31. Hoidla Tønderis (DK), uus hoidla
- 8.32. Hoidla Puchkirchenis (AT), olemasoleva hoidla laiendamine, sealhulgas ühendusjuhe Penta Westi süsteemiga Andorfi (AT) lähedal
- 8.33. Hoidla Baumgartenis (AT), uus hoidla
- 8.34. Hoidla Haidachis (AT), uus hoidla, sealhulgas ühendusjuhe Euroopa gaasivõrguga
- 8.35. Maa-aluste gaasihoidlate väljaarendamine Itaalias

- 8.36. Hoidla Wierzchowices (PL), olemasoleva hoidla laiendamine
- 8.37. Hoidla Kossakowos (PL), maa-aluse hoidla väljaarendamine
- 8.38. Malta (MT) – Sitsiilia (IT) gaasijuhe
- 8.39. Hoidla Leedus (uus hoidla)

9. *Gaasiülekandevõimsuse (gaasivarustusjuhtmete) arendamine*
  - 9.1. Põhjala gaasivõrgu ühenduste loomine ja arendamine: Norra – Taani – Saksamaa – Rootsi – Soome – Venemaa – Balti riigid – Poola
  - 9.2. Põhjala riikide keskosa läbiv gaasijuhe: Norra, Rootsi, Soome
  - 9.3. Põhja-Euroopa gaasijuhe: Venemaa, Läänemeri, Saksamaa
  - 9.4. Lätit, Leedut ja Poolat läbiv gaasijuhe Venemaalt Saksamaale, sealhulgas maa-aluse gaasihoidla arendamine Lätis (nn merevaiguprojekt)
  - 9.5. Soome–Eesti gaasijuhe
  - 9.6. Uued gaasijuhtmed Alžeerias Hispaaniasse ja Prantsusmaale ning sellega seotud kõnealuste riikide sisevõrkude võimsuse suurendamine
  - 9.7. Alžeeria – Maroko – Hispaania (kuni Córdoba) gaasijuhtme ülekandevõimsuse suurendamine
  - 9.8. Córdoba (ES) – Ciudad Reali (ES) gaasijuhe
  - 9.9. Ciudad Reali (ES) – Madridi (ES) gaasijuhe
  - 9.10. Ciudad Reali (ES) – Vahemere ranniku (ES) gaasijuhe
  - 9.11. Harud Castilla–La Manchase (ES)
  - 9.12. Laiendus Loode-Hispaania suunas
  - 9.13. Alžeeria–Hispaania veealune gaasijuhe ja gaasiühendusjuhtmed Prantsusmaale
  - 9.14. Ülekandevõimsuse suurendamine Vene leiukohtadest Euroopa Liitu läbi Ukraina, Slovakkia ja Tšehhi Vabariigi
  - 9.15. Ülekandevõimsuse suurendamine Venemaa leiukohtadest Euroopa Liitu läbi Valgevene ja Poola
  - 9.16. Jamali–Euroopa II maagaasijuhe
  - 9.17. Lõuna-Yagali gaasijuhe (Saksamaa-Prantsusmaa-Šveitsi kolmnurka viiva STEGAL-gaasijuhtme vahelõigul)
  - 9.18. Ida-SUDALI gaasijuhe (MIDAL-gaasijuhtme vahelõigul Heppenheimi–Burghauseni ühenduse lähedal PENTA-juhtmega Austrias)
  - 9.19. STEGAL-gaasijuhtme ülekandevõimsuse suurendamine lisagaasi transportimiseks Tšehhi-Saksamaa piirilt ja Poola-Saksamaa piirilt läbi Saksamaa teistesse liikmesriikidesse
  - 9.20. Gaasijuhe Liibüa leiukohtadest Itaaliasse
  - 9.21. Gaasijuhe Kaspia mere riikide leiukohtadest Euroopa Liitu
  - 9.22. Kreeka–Türgi gaasijuhe
  - 9.23. Ülekandevõimsuse suurendamine Venemaa leiukohtadest Kreekasse ja muudesse Balkani riikidesse läbi Ukraina, Moldova, Rumeenia ja Bulgaaria
  - 9.24. Stara Zagora (BG) – Ihtimani (BG) gaasijuhe
  - 9.25. Aadria mere piirkonna gaasijuhe – maagaasijuhe Kaspia mere piirkonnast, Venemaalt või Lähis-Idast imporditud maagaasi transportimiseks; ühendab Itaalia ja Kagu-Euroopa energiaturud
  - 9.26. Saksamaa, Tšehhi, Austria ja Itaalia gaasivõrkude vahelised ühendusjuhtmed
  - 9.27. Gaasijuhe Venemaa leiukohtadest Itaaliasse läbi Ukraina, Slovakkia, Ungari ja Sloveenia

- 9.28. Madalmaadest läbi Saksamaa Itaaliasse kulgeva TENP-gaasijuhtme ülekandevõimsuse suurendamine
  - 9.29. Taisnieres'i (FR) – Oltingue'i (CH) gaasijuhe
  - 9.30. Gaasijuhe Taanist Poolasse, võimaliku ühendusega läbi Rootsi
  - 9.31. Nybro (DK) – Dragø (DK) gaasijuhe, sealhulgas ühendusjuhe Stenlille hoidlaga (DK)
  - 9.32. Gaasivõrk Barentsi mere leiukohtadest Euroopa Liitu läbi Rootsi ja Soome
  - 9.33. Gaasijuhe Corribi maardlast (IE), avamerel
  - 9.34. Gaasijuhe Alžeeria leiukohtadest Itaaliasse läbi Sardiinia ja haruga Korsikale
  - 9.35. Gaasivõrk Lähis-Ida leiukohtadest Euroopa Liitu
  - 9.36. Gaasijuhe Norrast Ühendkuningriiki
  - 9.37. Pécsi (HU) – Horvaatia ühendus
  - 9.38. Szegedi (HU) – Oradea (RO) ühendus
  - 9.39. Vecsése (HU) – Slovakkia ühendus
  - 9.40. Beregdaróci (HU) – Ukraina võimsuse suurendamine
  10. *Tegevus vastastikku seotud gaasivõrkude toimimise parandamiseks siseturul*
(Spetsifiktsioone ei ole veel määratletud)
-